

KOMUNIKAT PRASOWY nr 105/26

Luksemburg, 16 lipca 2026 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-280/25 | [Lin II]¹

Zwalczanie poważnych nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii: Trybunał wyjaśnił, dlaczego wyrok Lin² nie narusza ani zasady legalności w prawie karnym³, ani krajowego standardu ochrony praw podstawowych zakazującego sądowi łączenia różnych uregulowań w celu ustalenia sposobu obliczania przedawnienia w tej dziedzinie⁴

W tym kontekście Trybunał wyjaśnił również, co należy rozumieć pod pojęciem „poważnego” nadużycia na szkodę interesów finansowych Unii

Wyrok Lin z 24 lipca 2023 r. dotyczył kilku obywateli rumuńskich skazanych na kary pozbawienia wolności za oszustwo podatkowe. Osoby te podważyły swoje wyroki skazujące, argumentując, że zgodnie z krajowym standardem ochrony dotyczącym retroaktywnego stosowania łagodniejszej ustawy karnej (lex mitior) ich odpowiedzialność karna uległa przedawnieniu⁵. Ci obywatele rumuńscy powołali się przede wszystkim na dwa wyroki rumuńskiego trybunału konstytucyjnego wydane w latach 2018 i 2022. W wyrokach tych stwierdzono nieważność przepisu krajowego⁶ określającego przyczyny przerwania biegu⁷ terminu przedawnienia w prawie karnym, w związku z czym przez okres blisko czterech lat prawo rumuńskie nie przewidywało żadnej przyczyny przerwania biegu tego terminu. Owi obywatele oparli się także na orzeczeniu rumuńskiego najwyższego sądu kasacyjnego (zwanego dalej „ÎCCJ”) z 2022 r., w którym stwierdzono, że ten brak przyczyn przerwania biegu przedawnienia miał zastosowanie również do przestępstw popełnionych w okresie od 2014 r. (moment przyjęcia przepisu niezgodnego z konstytucją) do 2018 r. (data wydania pierwszego wyroku trybunału konstytucyjnego), zgodnie z zasadą stosowania z mocą wsteczną lex mitior⁸. Do Trybunału zwrócono się zasadniczo z pytaniem o to, czy te poszczególne wyroki wydane przez sądy rumuńskie są zgodne z prawem Unii, a w szczególności z przepisami mającymi na celu skuteczne zwalczanie nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii. W wyroku Lin Trybunał przypomniał, że państwa członkowskie powinny czuwać nad tym, aby przewidziane w prawie krajowym przepisy dotyczące przedawnienia pozwalały na skuteczne ukaranie przestępstw związanych z nadużyciami finansowymi naruszającymi interesy finansowe Unii Europejskiej, tak aby można było uniknąć systemowego ryzyka bezkarności takich przestępstw. W rezultacie Trybunał orzekł, że sądy rumuńskie powinny odstąpić od stosowania ustanowionego w orzeczeniu ÎCCJ z 2022 r. krajowego standardu ochrony dotyczącego stosowania lex mitior. Trybunał stwierdził natomiast zgodność z prawem Unii wydanych w latach 2018 i 2022 wyroków rumuńskiego trybunału konstytucyjnego, ponieważ wyroki te realizowały zasadę legalności w prawie karnym i powodowały mniejsze ryzyko systemowej bezkarności niż posługiwanie się ustanowionym w orzeczeniu ÎCCJ z 2022 r. krajowym standardem ochrony dotyczącym stosowania lex mitior. W następstwie wyroku Lin ÎCCJ orzekł jednak w 2024 r., że sądy rumuńskie nie mogą odstąpić od stosowania jego orzeczenia z 2022 r. bez naruszenia zasad legalności w prawie karnym i zakazu stosowania lex tertia. W ogłoszonym dzisiaj wyroku Lin II Trybunał stwierdził zasadniczo, że takie podejście ÎCCJ jest niezgodne z prawem Unii.

W sprawie Lin II członek zarządu dwóch spółek handlowych wystawił fikcyjne faktury podatkowe, aby umożliwić trzeciej spółce obniżenie podstawy opodatkowania. Szkoda wyrządzona budżetowi państwa rumuńskiego wynosi 268 536 lei rumuńskich (RON) (ok. 59 304 EUR), a kwota podatku od wartości dodanej (VAT), od którego zapłaty się uchylono, wynosi 163 656 lei rumuńskich (ok. 36 142 EUR).

Ów oskarżony o współudział w oszustwie podatkowym członek zarządu uniknął jednak skazania. 21 marca 2024 r. sąd apelacyjny w Oradei (Rumunia) stwierdził w pierwszej instancji, co zostało następnie potwierdzone, że w jego przypadku upłynął termin przedawnienia odpowiedzialności karnej. 9 kwietnia 2024 r. prokuratura przy sądzie apelacyjnym w Oradei zaskarżyła ten wyrok przed ÎCCJ, uznając, że sąd apelacyjny niesłusznie umorzył postępowanie karne w wyniku zastosowania krajowego standardu ochrony dotyczącego stosowania *lex mitior*, który został ustanowiony w orzeczeniu ÎCCJ z 2022 r., a tym samym bez uwzględnienia wyroku Trybunału w sprawie Lin. Powziąwszy wątpliwości co do sposobu stosowania przez sądy rumuńskie wyroku Lin, ÎCCJ zwrócił się do Trybunału z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Sąd ten zastanawia się również nad wykładnią pojęcia „poważnego nadużycia finansowego” w prawie Unii.

W dzisiejszym wyroku, który stanowi kontynuację wyroku Lin, Trybunał w pierwszej kolejności **doprecyzował pojęcie „poważnego nadużycia finansowego” naruszającego interesy finansowe Unii**. Orzekł zatem, że w sytuacji gdy żaden przepis krajowy nie określa progu, powyżej którego nadużycie finansowe naruszające interesy finansowe Unii należy uznać za „poważne”, takie nadużycie należy automatycznie uznać za „poważne” w rozumieniu konwencji OIF⁹, kiedy jego łączna wysokość przekroczy 50 000 EUR, niezależnie od tego, czy rzeczywista szkoda poniesiona przez budżet Unii jest niższa od tego progu, czy też nie.

W drugiej kolejności Trybunał podkreślił, **że w żaden sposób nie orzekł w wyroku Lin, iż – tak jak został on przewidziany w prawie rumuńskim – krajowy standard ochrony dotyczący stosowania zasady *lex mitior*, wykraczający poza gwarancje przewidziane w tej dziedzinie w art. 49 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, narusza co do zasady prawo Unii**. Trybunał ograniczył się bowiem **do stwierdzenia, że prawo Unii sprzeciwia się temu, by krajowy standard ochrony w postaci ustanowionej w orzeczeniu ÎCCJ z 2022 r. był stosowany przez sądy rumuńskie w przypadkach poważnych nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii**. **Było to uzasadnione faktem, że takie stosowanie znacznie zwiększa systemowe ryzyko bezkarności** tego rodzaju nadużyć, które wynikało już z orzeczeń trybunału konstytucyjnego z lat 2018 i 2022 skutkujących nieistnieniem przez okres blisko czterech lat jakichkolwiek przyczyn przerwania biegu terminów przedawnienia w sprawach karnych.

W trzeciej kolejności Trybunał zauważył, że rozwiązanie przyjęte w wyroku Lin **nie nakłada na sądy rumuńskie obowiązku łączenia szeregu kolejnych uregulowań** w celu stworzenia w drodze orzecznictwa systemu obliczania terminu przedawnienia odpowiedzialności karnej. Wyrok Lin nie zobowiązuje zatem tych sądów do pominięcia krajowego standardu ochrony dotyczącego zakazu stosowania *lex tertia*.

W czwartej kolejności Trybunał podkreślił, że rozwiązanie przyjęte w wyroku Lin **nie narusza również zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar ustanowionej w art. 49 Karty praw podstawowych i w art. 7 europejskiej konwencji praw człowieka**. Nałożony w tym wyroku na rumuńskie sądy zakaz dotyczący stosowania orzeczenia ÎCCJ z 2022 r. stanowi bowiem kontynuację utrwalonego orzecznictwa Trybunału i można go było zatem przewidzieć. Ponadto Trybunał podkreślił fakt, że w wyroku Lin sam stwierdził, iż to orzeczenie z 2022 r. stwarza systemowe ryzyko bezkarności poważnych nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii. Nie można zatem wskazać na jakąkolwiek niepewność w tym zakresie, a sądy rumuńskie są zobowiązane, zgodnie z wyrokiem Lin, założyć, że takie ryzyko istnieje.

W piątej kolejności Trybunał uściślił, że zważywszy na doniosłość zasady **powagi rzeczy osądzonej w prawie Unii**, prawo to nie wymaga podważenia orzeczeń korzystających z powagi rzeczy osądzonej, w których stwierdzono, w wyniku zastosowania orzeczenia ÎCCJ z 2022 r., przedawnienie odpowiedzialności karnej za poważne nadużycia finansowe naruszające interesy finansowe Unii. Jednakże orzeczenia, które jest przedmiotem skargi kasacyjnej, nie można co do zasady uznać za orzeczenia korzystające z powagi rzeczy osądzonej.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa. Nie odpowiada ona rzeczywistej nazwie ani rzeczywistemu nazwisku żadnej ze stron postępowania.

² Wyrok Trybunału z dnia 24 lipca 2023 r., *Lin*, [C-107/23 PPU](#) (zob. również komunikat prasowy nr [129/23](#)).

³ Artykuł 7 europejskiej konwencji praw człowieka, zatytułowany „Zakaz karania bez podstawy prawnej”, opiera się na zasadzie legalności i niedziałania prawa wstecz w sprawach karnych. Stanowi, że nikt nie może być uznany za winnego popełnienia czynu polegającego na działaniu lub zaniechaniu działania, który według prawa wewnętrznego lub międzynarodowego nie stanowił czynu zagrożonego karą w czasie jego popełnienia. Jednocześnie nie można wymierzyć kary surowszej od tej, która groziła w momencie popełnienia przestępstwa. Postanowienie to chroni obywateli przed arbitralnym ściganiem i stanowi podstawowy element państwa prawnego.

⁴ Na mocy tej zasady o charakterze konstytucyjnym rumuńskim sądom nie wolno w szczególności stosować częściowo następujących po sobie regulacji karnych poprzez łączenie niektórych z ich przepisów, w tym przepisów dotyczących sposobu obliczania terminu przedawnienia odpowiedzialności karnej. Zasada *lex mitior*, zgodnie z jej wykładnią dokonaną przez rumuński trybunał konstytucyjny, wymaga – w przypadku następujących po sobie reżimów prawnych – wyboru i stosowania ustawy, która w całości zapewnia osobie ściganej korzystniejszą sytuację, przy czym nie jest dozwolone łączenie korzystnych przepisów kolejnych ustaw i tworzenie w drodze orzecznictwa reżimu hybrydowego (*lex tertia*).

⁵ Mechanizm, w ramach którego upływ czasu powoduje wygaśnięcie możliwości podjęcia działań prawnych. Innymi słowy, jeżeli organy nie wszczęły postępowania w określonym terminie, tracą one ostatecznie prawo do jego wszczęcia.

⁶ Niezgodność z konstytucją dotyczyła art. 155 ust. 1 kodeksu karnego z 2009 r. w zakresie, w jakim przepis ten naruszał konstytucyjną zasadę określoności i przewidywalności ustawy karnej, umożliwiając przerwanie przez czynności procesowe biegu terminu przedawnienia odpowiedzialności karnej, mimo że podejrzany lub oskarżony nie byli o tych czynnościach powiadomieni.

⁷ Chodzi tu o czynności procesowe lub orzeczenia, które powodują przerwanie biegu przedawnienia odpowiedzialności karnej.

⁸ Orzeczenie ICCJ nr 67/2022.

⁹ Konwencja o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich, podpisana w Brukseli w dniu 26 lipca 1995 r.